

24. 11. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Místní příslušnost obecného soudu po zrušení rozhodčího nálezu pro neplatnost rozhodčí doložky

Podle zákona o rozhodčím řízení platí, že pokud obecný soud zruší rozhodčí nález z některého ze specifických důvodů, které pojmově vylučují další vedení rozhodčího řízení, rozhodne věc na návrh některé ze stran obecný soud. Nejvyšší soud ČR se přitom zabýval otázkou místní příslušnosti tohoto obecného soudu, a to pro případ, že ke zrušení rozhodčího nálezu došlo z důvodu neplatnosti rozhodčí doložky.

Zrušení rozhodčího nálezu pro neplatnost rozhodčí doložky

Dle ustanovení § 31 písm. a) ZRŘ soud na návrh kterékoli strany zruší rozhodčí nález, jestliže byl vydán ve věci, o níž nelze uzavřít platnou rozhodčí smlouvu. Podle písmena b) citovaného ustanovení pak bude rozhodčí nález zrušen, je-li rozhodčí smlouva neplatná z jiných důvodů.

Právě pod tyto „jiné důvody“ pak spadá zejména neplatnost rozhodčích doložek povolávajících k rozhodování sporů soukromé rozhodčí soudy či rozhodcovská centra. Podle již notoricky známé judikatury **jsou totiž neplatné takové rozhodčí smlouvy, které neobsahují přímé určení rozhodce, anebo konkrétní způsob jeho určení**, ale jen odkazují ohledně výběru rozhodce a stanovení pravidel rozhodčího řízení na právnickou osobu, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, a odkazují na touto právnickou osobou stanovené statuty a řády (viz např. usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ve věci spis. zn. 31 Cdo 1945/2010 ze dne 11. května 2011, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 121/2011).

Místní příslušnost soudu

Pokud je přitom rozhodčí nález zrušen pro neplatnost rozhodčí doložky (smlouvy), dle ustanovení § 34 odst. 1 ZRŘ pokračuje soud k návrhu některé ze stran po právní moci rozsudku v jednání ve věci samé a tuto věc rozhodne. **Jaký soud ovšem rozhoduje o zrušení rozhodčího nálezu a bude o meritu věci následně rozhodovat vždy ten samý soud?**

Odpověď na první otázku a zdánlivě i na tu druhou dává 43 ZRŘ ve spojení s § 34 odst. 1 ZRŘ. Podle prvního z těchto ustanovení je totiž k řízení podle zákona o rozhodčím řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu se koná nebo konalo rozhodčí řízení, je-li toto místo v tuzemsku. Z výše již citovaného

ustanovení § 34 odst. 1 ZRŘ (pokračuje soud ve věci samé a tuto věc rozhodne) se pak může nabízet, že ten samý soud o věci (v případě podání návrhu některou ze stran sporu) následně rozhodne též meritorně.

Jak však vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci spis. zn. 33 Cdo 384/2015 ze dne 27. srpna 2015, **nemusí to být, resp. ve většině případů spíše nebude pravdou.**

Označení, že soud k návrhu některé ze stran pokračuje v jednání ve věci samé, totiž dle Nejvyššího soudu ČR neznámá, že by bylo pokračováno v řízení zahájeném před rozhodcem, nýbrž dochází ke kombinaci dvou odlišných typů řízení. Na rozhodčí řízení navazuje běžné řízení podle občanského soudního řádu, které má charakter samostatného řízení nezávislého na předchozím rozhodčím řízením. Návrh na zahájení navazujícího občanského soudního řízení je tak třeba koncipovat jako běžný návrh na zahájení řízení, formálně však dochází k pokračování v řízení o zrušení rozhodčího nálezu. **Proto je návrh na pokračování v jednání ve věci samé podáván u soudu, který rozhodoval o zrušení rozhodčího nálezu.**

To však současně neznámá, že by tento soud musel nutně podaný návrh projednat též věcně. Právě z důvodu, že jde o dvě samostatná řízení, **je soud povinen standardně zkoumat, zda jsou splněny podmínky řízení**, za nichž může rozhodnout ve věci samé. To znamená, že i když jde o spor navazující na rozhodčí řízení, **je soud mimo jiné povinen posuzovat svou příslušnost podle obecných pravidel příslušnosti, a v případě negativního závěru o své příslušnosti věc postoupit příslušnému soudu.**

Jinými slovy tedy platí, že soud, který zrušil rozhodčí nález, je dle § 34 odst. 1 ZRŘ vždy příslušný k přijetí návrhu na zahájení klasického občanského soudního řízení (žaloby). Ve všech dalších ohledech se již však řízení vede podle občanského soudního řádu, a aplikují se tudíž i ustanovení určující místní a věcnou příslušnost soudů.

Proto bude spíše pravidlem než výjimkou, že **soud, který zrušil rozhodčí nález, postoupí věc soudu, který by ji řešil nebýt rozhodčí doložky.** Aby totiž mohl projednat věc též meritorně, musel by být současně obecným soudem žalovaného. To bude ve většině případů znamenat, že žalovaný by musel mít sídlo či bydliště ve stejném obvodu, v jakém probíhalo rozhodčí řízení. Takových situací však přirozeně bude spíše menšina.

Hospodárnost vs. právo na zákonného soudce

Výše uvedený závěr Nejvyššího soudu ČR může jistě působit překvapivě a vyvolávat pochybnosti o hospodárnosti takové koncepce. Má totiž jistě svou logiku, aby soud, který rozhodoval o zrušení rozhodčího nálezu, následně řešil věc i meritorně, neboť je s věcí seznámen.

Na druhé straně však nelze přehlížet, že pokud byla rozhodčí doložka neplatná, rozhodčí řízení nemělo vůbec proběhnout a vydaný rozhodčí nález není zákonný, resp. je též neplatný. Pokud bychom přitom za této situace připustili, aby věc meritorně rozhodoval soud, který se kvalifikoval „jen“ tím, že zrušil neplatný rozhodčí nález, **mohl by takový postup představovat odnětí zákonnému soudci.** Kdyby totiž žádné rozhodčí řízení neproběhlo, žaloba by musela být (v drtivé většině případů) podána jinému soudu. Je proto logické, že tato ústavně chráněná hodnota bude mít přednost před zájmem o hospodárnost soudního řízení.

JUDr. Jakub Celerýn,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozvod? Už k němu nemusíte. Shrnutí podmínek, za jakých nebudete u soudu vyslýcháni, dokonce ani nebude nutná Vaše osobní účast](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 26.: Smírčí řízení jako alternativní nástroj řešení sporů mezi podnikateli](#)
- [Pozemkové úpravy aneb „malé“ vyvlastnění](#)
- [Nová éra v boji proti nekalým obchodním praktikám: Co přinese nové procesní nařízení EU?](#)
- [Licence LUC v podnikatelské strategii provozovatelů dronů](#)
- [Péče rodičů po novele od 1.1.2026](#)
- [K ukončování služebního poměru po novele zákona o státní službě](#)
- [Aktuality z práva internetu: kybernetická bezpečnost a online řešení sporů](#)
- [Zelené standardy pro výstavbu a renovace: jaké povinnosti přinese nová evropská úprava?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 25.: Započtení](#)